

ADVISEUR MOET ZICH IN EXAMENS HERKENNEN

De nieuwe Wft- en PE-examens lijken voor verbetering vatbaar, vinden Adfiz, CFD, NVF, NVGA en OvFD. Toch raden de gezamenlijke intermediairorganisaties financieel adviseurs aan de examens niet uit te stellen.

tekst: Toon Berendsen, beeld: Rodney Kersten

Adfiz, CFD, NVF, NVGA en OvFD openden onlangs een ervaringsloket (www.wftexamenloket.nl). Ze roepen financieel adviseurs, medewerkers van verzekeraars en banken, en studenten op om hun positieve en negatieve ervaringen te melden met de Wft-examens nieuwe stijl en met het PE-Plus-examen (de combinatie van inhaalexamen (vaardigheden en integri-

teit) en PE-examen voor al gediplomeerde adviseurs). Door ervaringen te verzamelen ontstaat een beter beeld van waar nu werkelijk de pijnpunten zitten in het nieuwe examenstelsel – en in ruimere zin: het nieuwe vakbekwaamheidsstelsel – sinds 1 januari. Ondertussen zien de organisaties wel enkele punten die op z'n minst zorgen baren. Zo lijkt het er sterk op dat de nieuwe insteek van het Wft-examen de instroom van nieuwe mensen in de bedrijfstak frustreert. En niet zo'n beetje ook; de geslaagdenpercentages onder studenten tot nu toe zijn schokkend laag.

“WIJ ADVISEREN ONZE LEDEN OM NIET TE LANG TE WACHTEN MET EXAMENS”

Edwin Herdink: “Pak het op en ga ermee aan de slag.”

Carel in de Hees: “Examen moet meer zijn dan door een hoepel springen.”

Vlnr: Edwin Herdink, Rien Goes, Hanneke Hartman, Christian Dijkhof en Carel in der Hees.

Edwin Herdink, voorzitter CFD: “In Bgfo 3 wordt gesteld dat de initiële examens op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar moeten liggen. Maar een student is niet op dat niveau. Dat kan ook niet, want bepaalde vaardigheden en competenties ontwikkel je nu eenmaal in de praktijk. De zaak zit nu dus eigenlijk op slot.”

“Het is van groot maatschappelijk belang dat het aantal financieel dienstverleners op peil blijft”, meent Carel in der Hees (voorzitter NVF).

Sowieso worstelen examenkandidaten met de toetsing van vaardigheden en competenties. Omdat toetsing nieuw is en ook omdat de vragen op dit vlak soms als onduidelijk of onrealistisch worden beleefd. In der Hees haalt een voorbeeld aan uit de oefenvragen die te vinden zijn op de site van het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD). Hierin moet de adviseur uit zes mogelijkheden de drie beste kiezen en dan ook nog in de volgorde plaatsen van best, beter, goed.

Volgens de intermediairorganisaties moet voorkomen worden dat de examens een doel op zichzelf zijn. In der Hees: “Opleidingen en examens moeten meer zijn dan door de hoepel springen.”

“Het doel zou moeten zijn dat de consument een beter advies krijgt”, zegt Christian Dijkhof (voorzitter OvFD).

Hanneke Hartman (directeur Adfiz): “En de adviseur moet zijn vak in het examen herkennen. Dat is nu

onvoldoende het geval en dat stimuleert niet.”

Ook Rien Goes (bestuurslid NVGA) meent dat de examens adviseurs juist zouden moeten motiveren. “Dat is nu niet het geval. Mensen worden niet gestimuleerd om zichzelf verder te ontwikkelen. Als ze het gevoel hebben dat de examens recht doen aan hun ontwikkeling en hen uitdaagt op hun professionaliteit, zullen ze veel meer geneigd zijn in opleiding te investeren. En daar profiteert de klant dan weer van.”

Het nieuwe driejaarlijkse PE-examen kost veel tijd en geld. Volgens de intermediairorganisaties ontstaat daarvoor het risico dat adviseurs hun handen vol hebben om aan te tonen dat ze aan het wettelijk minimumniveau voldoen. Herdink: “Dit staat in de weg om via opleiding en/of certificering in gerichte professionalisering te investeren. We moeten voorkomen dat wettelijke eisen leiden tot vershraling van het boven-wettelijke kennisniveau.”

De intermediairorganisaties noemen het bovendien onbegrijpelijk dat kandidaten die niet geslaagd zijn hun gecorrigeerde examen niet mogen inzien. Tenzij hun cijfer tussen de 4 en de 5,4 ligt. Hierdoor kunnen ze niet leren van hun verkeerde antwoorden. De organisaties zeggen graag het gesprek aan te gaan met de opsteller van de toetstermen, het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening. Dat gesprek is gepland. Positief noemt Goes dat het CDFD eerder al een Commissie PE-toets- »

Hanneke Hartman: "Goed regelen van provisieverbod had prioriteit."

Rien Goes: "Tijd tussen nu en 1 januari 2016 wordt krap."

» termen heeft ingesteld. "Maar dat moeten dan wel mensen zijn die nu nog in de praktijk actief zijn."

OP TIJD BEGINNEN

De organisaties constateren bij hun leden veel onzekerheid over wat nu te doen. De neiging kan bestaan de examens voor zich uit te schuiven. Er geldt immers een overgangstermijn tot 1 januari 2016.

Uitstellen is echter het laatste wat adviseurs moeten doen, menen de belangenbehartigers. "Met de kennis van nu en een opleidingsaanbod dat steeds beter wordt, adviseren wij om niet te lang te wachten", aldus In der Hees. Goes: "De tijd tussen nu en 1 januari 2016 wordt krap, helemaal als je zoals veel adviseurs meerdere PE-Plus-examens moet afleggen. Vergeet ook niet dat het tot acht weken kan duren voordat je de examenuitslag hebt. Dan pas weet je waar je aan toe bent."

Dijkhof: "Ik kan me niet voorstellen dat er nu nog iemand is die zegt dat PE-Plus niet dringend is. Gemiddeld zullen adviseurs vier PE-Plus-examens moeten doen. Zeg dat je dan elk kwartaal een examen doet. Je hebt de tijd hard nodig en dan hebben we het nog niet eens over de mogelijkheid dat je voor een examen zakt en opnieuw op moet."

Het gaat ook niet alleen om het examen zelf, de praktijk leert dat een goede voorbereiding de slagingskans sterk verhoogt. Maar voorbereiding kost ook tijd en geld. De organisaties roepen hun leden toch op zich vooral goed voor te bereiden.

"Wij krijgen van onze leden terug dat een goede voorbereiding heel belangrijk is", zegt Adfiz-directeur Hartman. "Durf daar dus in te investeren."

Hartman wijst ook op het belang om tijdig met de medewerkers rond de tafel te gaan zitten en een plan te maken zodat ze tijdig over de juiste papieren beschikken. Immers, in het nieuwe vakbekwaamheidsgebouw moeten voortaan alle medewerkers met klantcontact een diploma hebben. Een goed plan is ook van belang als een medewerker onverhoopt het diploma niet weet te halen. Dan past deze persoon mogelijk niet meer in de organisatie. Als er ontslag moet worden aangevraagd, dan zal de werkgever moeten kunnen laten zien dat hij er alles aan heeft gedaan om de betreffende medewerker te helpen het diploma te halen. Herdink: "Stel het dus niet langer uit. Pak het op en ga ermee aan de slag."

REËLE EXAMENPRIJS

De nieuwe opzet kan voor kantoren flink in de papieren lopen. Zeker als je de directe kosten en alle uren die medewerkers moeten investeren bij elkaar optelt. Dijkhof heeft becijferd dat de exercitie zijn eigen kantoor met

vier adviserende medewerkers zo'n 10.000 euro gaat kosten, Toch hebben de belangenbehartigers niet het idee dat exameninstututen de prijzen opdrijven. Hetzelfde geldt voor de pakketten die worden aangeboden om te voldoen aan de verplichting van aantoonbaar permanent actueel zijn. De organisaties wijzen er overigens op dat deze pakketten niet verplicht zijn; kantoren kunnen er ook voor kiezen om op andere manieren permanent actueel te zijn. (Bijvoorbeeld door naast andere vakliteratuur het PE-katern in VVP te lezen.)

Wat de organisaties nog wel graag eens zouden willen horen, is waar Financiën de kostprijberekening van 53 euro voor een examen op baseert. Deze prijs heeft het ministerie steeds genoemd, maar nooit willen toelichten.

LOBBY

De intermediairorganisaties hebben de afgelopen jaren alles uit de kast getrokken om het PE-examen tegen te houden. Nadrukkelijk niet omdat ze tegen Permanente Educatie zijn. In der Hees: "Iedere zichzelf respecterende financieel adviseur wil permanent actueel zijn." Maar een examen vinden zij doorschieten.

Het argument van Financiën dat de kwaliteit van de financieel adviseur niet voldoende zou zijn, en dat dit het PE-examen rechtvaardigt, blijven de organisaties fel bestrijden.

Hartman: "De minister beroept zich op enkele onderzoeken door de AFM: de nul- en 1-meting inzake hypotheekadvies en de nulmeting met betrekking tot pensioenadvies. Bij die eerste nulmeting was ik zelf betrokken, ik werkte toen nog bij de AFM. Op basis daarvan kon je absoluut niet zeggen dat de kwaliteit van hypotheekadvies onvoldoende was. Alleen bij de woonlastenverzekering wel. Verbetering is op dit punt vervolgens gerealiseerd met regelgeving. Van het onderzoek naar de kwaliteit van pensioenadvisering kun je je afvragen of het representatief was."

Adfiz, CFD, NVF, NVGA en OvFD wisten ver door te dringen tot de Tweede Kamer. Er kwam zelfs een motie die de minister dwong het gesprek aan te gaan met de vijf organisaties. Maar van een dialoog was vervolgens in hun beleving geen sprake. Ook een laatste gesprek met de Vaste Tweede-Kamercommissie voor Financiën bracht geen kamermeerderheid voor de gewenste oplossing. Misschien ook omdat er inmiddels andere politieke belangen waren gaan spelen bij sommige partijen in de Kamer. Herdink denkt dat ook meespeelt dat er drie kabinetswiselingen waren tijdens de looptijd van het dossier. "Iedere keer moesten wij weer nieuwe Kamerleden bijpraten." Het leed was al eerder geschied, doordat het PE-examen in 2012 in wetgeving aan de Kamer was gepresenteerd

Christian Dijkhof: "Doel moet zijn dat consument beter advies krijgt."

samen met een nog zwaarder dossier, dat van het provisieverbod. En daar lag vervolgens de focus op. Hartman: "We hebben toen al in consultaties ons bezwaar kenbaar gemaakt. De aandacht en actieve lobby zat echter op het goed regelen van het provisieverbod. Er is ook een limiet aan de spankracht en inzet die je van de Kamerleden mag verlangen."

"EXAMEN MOET ADVISEUR JUIST MOTIVEREN. DAT IS NU NIET HET GEVAL"

Terugblikkend vinden de vijf organisaties dat ze zich niet zonder slag of stoot hebben overgeleverd. Ze noemen het positief dat de Tweede Kamer open stond voor hun argumenten. En verder heeft de lobby wel degelijk een aantal winstpunten opgeleverd, zoals geen toetsing van oude kennis en het niet dubbel toetsen van competenties. Een belangrijke toezegging van de Kamerleden is dat zij het nieuwe deskundigheidsgebouw en de examens zullen blijven monitoren. Aukje de Vries (VVD) stelde al vragen aan de minister naar aanleiding van de signalen uit de markt dat de geslaagdenpercentages erg laag zijn. Het is wel zaak om in Den Haag aan de bal te blijven, weten de organisaties. In der Hees: "Als we zelf regelmatig aan de bel trekken, blijft het ook bij de Kamerleden permanent actueel." ««